

משמרות המהפכה וסחר הסמים הבין־לאומי

סמי קרוננפלד ויואל גוז'נסקי

משמרות המהפכה מעורבים באופן משמעותי בסחר הסמים הבינלאומי, בין אם באופן ישיר ובין אם באמצעות סוכנים. מעורבות זו מעניקה לארגון גישה למקורות מימון עוקפי סנקציות ולפלטפורמות אופרטיביות מתוחכמות, והיא תומכת בפעילותם החתרנית נגד המערב. מבחינת יריבותיה של איראן וביניהן ישראל – החיבור בין ארגון גלובלי, מתוחכם ונחוש כמו משמרות המהפכה לבין עולם הפשע המאורגן מהווה תופעה, שבהיעדר תשומת לב וטיפול נכון עלולות להיות לה השלכות אסטרטגיות משמעותיות. מאמר זה מבקש להציג את הקשר בין ארגון משמרות המהפכה לבין סחר הסמים הבינלאומי, אשר אינו זוכה לתשומת לב רבה בשיח הביטחוני־מערבי, אך עם זאת, עדויות והתפתחויות מהשנים האחרונות מחייבות הסתכלות וניתוח מעמיקים של התופעה ומשמעויותיה.

מילות מפתח: משמרות המהפכה, איראן, סמים, טרור, חזבאללה

הערכת המודיעין השנתית של סוכנות המודיעין הלאומית האמריקאית לשנת 2013 דירגה את הטרור והפשע המאורגן במשותף כאיום השני בחומרתו על ביטחונה של ארצות הברית, שני רק לאיום הסייבר וקודם לאיומים כגון תפוצת נשק בלתי קונבנציונאלי.¹ החלטת סוכנות המודיעין הלאומית של ארצות הברית לקשור בין טרור לפשע מאורגן מצביעה על התבססות ההבנה בקרב מקבלי החלטות במערב כי קיימת מגמה הולכת וגוברת של התחברות בין שני עולמות אלה וכי מגמה זו מציבה אתגר משמעותי ומסוכן בפני אינטרסים מערביים.²

סמי קרוננפלד הוא מתמחה בתכנית צבא ואסטרטגיה
יואל גוז'נסקי הוא חוקר במכון למחקרי ביטחון לאומי

מאמר זה מבקש להציג התפתחות אחת בתוך ספקטרום הטרור-פשיעה ההולך ומתרחב – הקשר בין משמרות המהפכה האיראניים ובין סחר הסמים הבין-לאומי. החיבור בין הארגון האיראני לתעשיית הסמים הגלובלית אינו זוכה לתשומת לב רבה בשיח הביטחוני במערב סביב האיום האיראני, אך עדויות והתפתחויות מהשנים האחרונות מזמינות הסתכלות וניתוח מעמיקים של התופעה ומשמעויותיה. מסקנת המאמר היא כי הקשר בין משמרות המהפכה ובין סחר הסמים הבין-לאומי טומן בחובו הן אתגרים והן הזדמנויות עבור מדינות המערב ובעלות בריתן.

טרור ופשע מאורגן

אינטראקציות רחבות ושיטתיות בין ארגוני טרור ובין עולם הפשע המאורגן החלו עוד בשנות השמונים של המאה העשרים, כאשר ארגוני טרור בעלי סדר יום פוליטי כפו את חסותם על תעשיית הסמים והטילו "מיסים" על יצרנים ומבריחים באזורי גידול והפקת סמים באפגניסטן. במקומות אחרים, דוגמת אמריקה הלטינית, חברו יחדיו ארגוני טרור וארגוני פשיעה ושיתפו פעולה לשם קידום אינטרסים משותפים. למרות זאת, ועל אף החיכוך הגובר בין עולמות הטרור והפשע המאורגן, נשמרה עד לראשית שנות התשעים של המאה הקודמת הפרדה חדה וברורה בין ארגוני טרור פוליטיים ובין ארגוני פשיעה. בעוד שהראשונים ביקשו לקדם מטרות פוליטיות-אידיאולוגיות ולקחו חלק בפשע מאורגן אך ורק ככלי למימון פעילותם הפוליטית, ארגוני הפשיעה ביקשו להשיג רווחים כלכליים גרידא, והשימוש באלימות וטרור נתפס בעיניהם כאמצעי טקטי להבטחת זרם ההכנסות ולנטרול מתחרים ורשויות אכיפה.³

דיכוטומיה זו החלה להיטשטש עם נפילת הגוש הסובייטי, ששינתה באופן מהותי את פני המערכת הבין-לאומית. היווצרותה ופיתוחה של מערכת כלכלית גלובלית, העלייה בחופש התנועה והסחר, נגישות גבוהה לטכנולוגיות מתקדמות, התרחבות של קהילות מהגרים, היווצרותן של מדינות חלשות וריבוי מלחמות אזרחים, כל אלה יצרו לחצים והזדמנויות חדשות עבור השחקנים השונים במערכת. בתוך הסביבה החדשה פרחו ארגוני פשע בין-לאומיים, שהקימו רשתות פשיעה חוצות גבולות. אלו מצדן הניבו סכומי עתק ויצרו כלכלה "שחורה" גלובלית וענפה. כלכלה "שחורה" זו קרצה לארגוני טרור רבים, אשר תרו אחר מקורות מימון חלופיים למימון המדיני הנרחב לו זכו רבים מהם במהלך המלחמה הקרה. כך אירע שבמהלך שנות התשעים החלו רבים מארגוני הטרור להשתלב במערכת הפשיעה הבין-לאומית המשגשגת ולקחת חלק בפעילות כגון סחר בסמים, הברחות טובין והונאות אשראי. מגמה זו הובילה לזליגה של דפוסי התנהגות ומאפיינים

ארגוניים בין עולם הטרור ובין עולם הפשיעה ולטשטוש הגבולות בין השחקנים השונים בשני עולמות אלה.⁴

אירועי 11 בספטמבר 2001 בארצות הברית ו"המלחמה בטרור" נתנו דחיפה משמעותית למעורבותם של ארגוני הטרור בעולם הפשע המאורגן. ההסלמה במאבק הבין-לאומי כנגד הטרור הפכה את מקורות המימון המסורתיים של ארגוני הטרור (מדינות תומכות, קרנות "צדקה" ותרומות פרטיות) ליעד מרכזי עבור ארגוני ביון ואכיפה בין-לאומיים וחייבה את ארגוני הטרור להגביר את התבססותם על ההון השחור שהניבה הפשיעה הבין-לאומית. כמו כן, התעצמות הלחץ הבין-לאומי על התשתיות האופרטיביות והלוגיסטיות של ארגוני הטרור הובילה רבים מהם לפנות לטקטיקות פעולה השייכות באופן מסורתי לעולם הפשע המאורגן⁵ ומאפשרות פעילות סמויה וחוצת גבולות.⁶

מגמות אלו הביאו חוקרים רבים להתנער מהתפיסה הדיכוטומית הרואה את הטרור והפשע המאורגן כספרות נבדלות ולאמץ השקפה הרואה את שתי התופעות כחלק מספקטרום נרחב של אינטראקציות, מבנים ארגוניים ודפוסי פעולה. תמרה מקרנקו מתארת את הקשר בין טרור פוליטי לפשע מאורגן כציר אחיד, שהשחקנים השונים ממוקמים ונעים לאורכו בהתאם להתפתחויות במטרותיהם ובטקטיקות הפעולה שלהם. ציר זה כולל תופעות כגון בריתות בין ארגוני טרור ופשיעה לשם קידום אינטרס ספציפי, אימוץ של טקטיקות ויצירת מערכי פשיעה אורגניים בתוך ארגוני הטרור, היווצרות של ישויות היברידיות העושות שימוש נרחב ומקביל בטקטיקות של טרור וחתרנות ובטקטיקות של פשיעה מאורגנת לשם קידום מטרות פוליטיות ומקסום רווחים כאחד (האחדה), ואף מעבר של ארגונים מתחום פעילות אחד לאחר (טרנספורמציה).⁷

לארגוני טרור מעורבות עמוקה במגוון רחב של פעילויות עברייניות, החל מכריית יהלומי דמים וכלה בגניבת כלי רכב. עם זאת, תעשיית הסמים הבין-לאומית, סביבה החל להתהוות קשר הטרור-פשיעה בשנות השמונים של המאה הקודמת, עדיין מהווה את ענף הפשיעה הנפוץ ביותר בקרב ארגוני הטרור.⁸ ב-1993 טבע נשיא בוליביה את המושג "נרקו-טרורизם" בהקשר לשימוש בטקטיקות טרור על ידי קרטלי הסמים של מדינתו, ומאז הוא מהווה שם קוד לקשר ההדוק בין ארגוני טרור ובין תעשיית הסמים הבין-לאומית. על פי הסוכנות האמריקאית למלחמה בסמים (DEA), 19 מתוך 49 הארגונים הנמצאים ברשימת ארגוני הטרור של משרד החוץ האמריקאי, וכשישים אחוזים מכלל ארגוני הטרור בעולם, קשורים לשוק הסמים הבין-לאומי. בין הארגונים הבולטים ברשימה זו ניתן למצוא את הטליבאן האפגאני, אל-קאעידה, מחתרת ה-FARC הקולומביאנית וחזבאללה.¹⁰

המניע העיקרי למעורבות הנרחבת של ארגוני הטרור בתעשיית הסמים הינו פוטנציאל הרווח האדיר הגלום בתעשייה זו. לתעשיית הסמים בסיס צרכנים

עצום ברחבי העולם,¹¹ ועל פי הערכות סוכנות האו"ם למאבק בסמים ובפשיעה (UNODC), שוק הסמים הבין-לאומי שווה כ־320 מיליארד דולר בשנה.¹² פוטנציאל הרווח הגבוה, כמו גם היותם של הסמים סחורה קלה יחסית להפקה, שינוע ומכירה, הופכים אותם למקור הכנסה יעיל וזמין עבור ארגוני הטרור.¹³ מעבר לממד הכספי, שיתוף הפעולה של ארגוני הטרור עם הארגונים השולטים במערכי הברחות הסמים הבין-לאומיים גם משפר את גישתם לפעילויות כגון זיוף מסמכים, הברחת בני אדם דרך גבולות ומכסים והלבנת כספים. פעילויות אלו מעצימות את יכולותיהם של ארגוני הטרור להוציא אל הפועל מבצעי טרור מורכבים וחוצי גבולות.¹⁴

משמרות המהפכה וסחר הסמים הבין-לאומי

משמרות המהפכה, אשר הוקמו על ידי איתוללה ח'ומייני ב־1979 לאחר שובו לאיראן, התרחבו מעבר לתפקידם הביטחוני הבסיסי, ובמהלך השנים הפכו ל"תאגיד" פוליטי-חברתי-כלכלי, בעל דריסת רגל בכל ממד של החיים הפוליטיים והחברתיים באיראן.¹⁵ רבים מיוצאי משמרות המהפכה נושאים בתפקידים בכירים במערכת הפוליטית והבירוקרטית האיראנית והארגון מהווה את הגוף הכלכלי החזק באיראן, כשהוא בעל אחזקות במגוון רחב של תעשיות, ביניהן תעשיות הביטחון, האנרגיה, הבנייה והתקשורת.¹⁶

במישור הביטחוני-מדיני, משמרות המהפכה הם שחקן מרכזי בכל הנוגע לקידום האינטרסים האיראניים במזרח התיכון וברחבי העולם, אינטרסים שבמרכזם נמצאת השאיפה האיראנית להגמוניה אזורית ולסילוק ההשפעות המערביות מהמזרח התיכון. בהקשר זה, משמרות המהפכה פועלים בשני מישורים מרכזיים ומשלימים: ראשית, הם מובילים את מאמצי "ייצוא המהפכה" האיראניים ופועלים להרחבת ההשפעה המדינית, האידאולוגית והדתית של הרפובליקה האסלאמית ברחבי המזרח התיכון, מרכז אסיה, אפריקה ואמריקה הלטינית; שנית, הם חותרים באופן קבוע לערער את השפעתה של ארצות הברית במזרח התיכון באמצעות פגיעה באינטרסים שלה ושל בעלות בריתה באזור. לאור נחיתותה הצבאית של איראן מול ארצות הברית, משמרות המהפכה מרבים להסתמך על אסטרטגיות של לוחמה אסימטרית במאבקם עם המערב ובעלות בריתו ועושים שימוש נרחב וגלובלי בטקטיקות של טרור וחתרנות.¹⁷

הגוף המרכזי בתוך משמרות המהפכה האמון על הפצת המהפכה האסלאמית מעבר לגבולות איראן ועל ארגון פעילות הטרור והחתרנות כנגד יריבותיה של איראן הוא "כוח אל-קודס". יחידת עלית איראנית זו הוקמה ב־1990 כמסגרת ארגונית המווסתת ומנהלת את מאמצי ייצוא המהפכה של משמרות המהפכה. בין דפוסי הפעולה המרכזיים של היחידה ניתן למצוא: שימוש נרחב בטרור, מתן מעטפת מבצעית, לוגיסטית והדרכתית לארגונים מהפכניים ואנטי-אמריקאיים

וחדירה לאוכלוסיות שיעיות ומוסלמיות לשם יצירת תשתיות אזרחיות ופוליטיות התומכות בסדר היום האיראני. "כוח אל-קודס" מרבה לפעול באמצעות "סוכנים מטעם" (Proxy) כדרך לטשטוש המעורבות האיראנית בפעילות טרור חוצת גבולות. בהקשר זה, בעל הברית הבולט והמרכזי של הארגון הוא ארגון חזבאללה הלבנוני, שמשמרות המהפכה אף מלאו מקום מרכזי בהקמתו.¹⁸

שלא כמו רוב השחקנים הנמצאים על ציר הטרור-פשיעה, משמרות המהפכה אינם ארגון לא-מדינתי אלא חלק מהממסד האיראני. עם זאת, מעורבותם הגבוהה של משמרות המהפכה בטרור הבין-לאומי, הן באופן ישיר והן באמצעות "סוכנים מטעם", יוצרת הקבלה רבה בין דפוסי הפעולה של הארגון לבין אלה של ארגוני טרור לא-מדינתיים.¹⁹ בדומה לארגוני טרור, גם משמרות המהפכה רוצים להשיג גישה ליכולות מבצעיות ולוגיסטיות שישדרגו את יכולתם להפעיל טרור וחתרנות בשטחי יריביהם. בנוסף לכך, ההון הרב הגלום בסחר הסמים הבין-לאומי נתפס על ידיהם כאמצעי היכול לשמש למימון פעילויות טרור וחתרנות.²⁰ אינטרסים אלה הובילו את משמרות המהפכה להשתלב במגמת החיבור בין הטרור ובין הפשיעה ולקחת חלק במגוון פעילויות פשיעה חוצות גבולות, ובכללן בסחר הסמים הבין-לאומי.

מעורבותם של משמרות המהפכה בסחר הסמים הבין-לאומי אינה התפתחות טריוויאלית וטבעית. הסמים, ובמיוחד תוצרי צמח הפרג, כגון אופיום והרואין, פוגעים קשות בחברה האיראנית. איראן היא אחת המדינות בעלות שיעורי צריכת האופיום וההרואין הגבוהים בעולם (2.26 אחוזים מהאוכלוסייה בגילאי 15 עד 64 – השיעור השלישי בגובהו בעולם אחרי ארצות הברית ואפגניסטן),²¹ ומדי שנה מתים עשרות אלפי אזרחים איראניים כתוצאה מהתמכרות לסמים אלה.²² היקפה האדיר של בעיית הסמים האיראנית דוחף את השלטון להשקיע משאבים רבים במאבק נגד פעילות הברחת הסמים לאורך גבולה המזרחי של איראן. כתוצאה מכך, כמעט מדי שנה מובילה הרפובליקה האסלאמית את מדינות העולם בשיעורי תפיסות ההרואין.²³

משמרות המהפכה לוקחים חלק נרחב במאבק האיראני נגד מבריחי הסמים, ורבים מאנשי הארגון אף נהרגו בקרבות ובמאבקים עם סוחרים סמים במחוזות סיסטאן ובלוצ'יסטאן ובמחוזות נוספים באיראן.²⁴ השתתפותם של משמרות המהפכה במלחמה בסמים אף מובלטת ומוצגת בגאווה על ידי הארגון כדרך לחיזוק הלגיטימציה הפנימית והבין-לאומית שלו.²⁵ עם זאת, ניתן להצביע על דואליות ביחס של משמרות המהפכה לתעשיית הסמים הבין-לאומית: לצד המאמצים להילחם בתופעת הסמים, מבקש הארגון גם לרתום את הפוטנציאל האסטרטגי והטקטי הגלום בסחר הסמים הבין-לאומי לקידום מטרותיו.

המעורבות בסחר הסמים הבין-לאומי והידוק הקשרים עם ארגוני פשע מאורגן גלובליים נותנים למשמרות המהפכה ול"כוח אל-קודס" פלטפורמות מבצעיות ולוגיסטיות התומכות את פעילות הטרור והחתרנות הגלובלית שלהם ומחזקות את יכולתם לאיים על שטחיהם ועל אוכלוסייתם של יריביהם (על ידי זיוף מסמכים, הברחת בני אדם דרך גבולות ומכסים, הלבנת כספים, בנקאות "שחורה" וכדומה).²⁶ סמים הרסניים, כגון הרואין וקוקאין, אף משמשים כ"נשק" בידי משמרות המהפכה: לסמים אלה השפעה חברתית הרסנית, הם גורמים לפירוק תאים משפחתיים, לפגיעה בבני נוער, להתחזקות של ארגוני פשיעה, לעלייה באלימות, לירידה בתחושת הביטחון האישי, ללחץ על שירותי רווחה ואכיפת חוק ולצורך בהקצאת משאבים כספיים וכוח אדם רב מצד המדינה. מאפיינים אלה מאפשרים למשמרות המהפכה לפגוע בעורף האזרחי וביציבות החברתית של מדינות המערב ושל בעלות בריתן, כפי שעולה מעדותו של עריק איראני, איש משמרות המהפכה לשעבר: "סיפרו לנו שהסמים יהרסו את הבנים ואת הבנות של אנשי המערב, וכי מוטלת עלינו החובה להרוג אותם. החיים שלהם שווים פחות, מכיוון שהם לא מוסלמים".²⁷

מעבר לפוטנציאל האסטרטגי והטקטי הגלום בשוק הסמים הבין-לאומי, כניסתם של משמרות המהפכה לשוק זה מניבה להם גם רווחים כלכליים. משמרות המהפכה חולשים על תעשיית ההברחות האיראנית, שעקב משטר הסנקציות הכבד המוטל על המדינה הפכה לגורם מרכזי בכלכלה ובמסחר של איראן, ושליטתם במעברי הגבול מאפשרת להם לצבור הון עתק מ"מיסוי" פעילויות הברחה בלתי חוקיות.²⁸ מעורבותם בסחר הסמים הבין-לאומי ופריסת חסותם על פעילות ארגוני הפשיעה העוסקים בכך יוצרים, אפוא, מקורות הכנסה בעלי פוטנציאל בלתי נדלה למשמרות המהפכה.

ניתן להצביע על שני דפוסים מרכזיים של מעורבות משמרות המהפכה בסחר הסמים הבין-לאומי: מעורבות ישירה ומעורבות עקיפה דרך "סוכן מטעם". מעורבות ישירה של גורמים במשמרות המהפכה בסחר הסמים הבין-לאומי ניתן למצוא בראש ובראשונה בתעשיית ההרואין האפגאנית. הקשר הישיר בין משמרות המהפכה ובין שוק הסמים האפגאני נובע מהיותה של איראן החיץ היבשתי בין שדות גידול הפרג באפגניסטן ובין המערב. תנאים גיאוגרפיים אלה הופכים את איראן לנקודת המוצא של נתיבי סחר ההרואין המרכזיים בעולם – נתיבים המספקים הרואין לצרכנים ברוסיה, במערב אירופה ובארצות הברית – ומאפשרים למשמרות המהפכה להפוך לשחקן מרכזי בתעשיית ההרואין האפגאנית. ואכן, גורמי ממשל אמריקאיים והערכות מודיעין חסויות מצביעים על מעורבות של "כוח אל-קודס" במספר נתיבי הברחת סמים היוצאים מאיראן לעבר השווקים במערב.²⁹ לפי ההערכות של סוכנות האו"ם למאבק בסמים ובפשיעה, מדי שנה

מועברים דרך שטחה של איראן כ־140 טונות הרואין – 87 אחוזים מכלל ההרואין האפגאני הנסחר בעולם.³⁰

אנשי משמרות המהפכה מקיימים קשרים ומשתפים פעולה באופן הדוק עם שחקנים מרכזיים בשוק הסמים האפגאני ועם ארגוני פשיעה בין-לאומיים. במסגרת קשרים אלה מסדירים אנשי הארגון את העברת הסמים מאפגניסטן מערבה, וזוכים בתמורה לתשלום כספי ולסיוע אופרטיבי בפעילויות שונות, כגון הספקת נשק איראני לטאליבן ולארגוני טרור אחרים הפועלים נגד הממשל האפגאני וכוחות נאט"ו באפגניסטן.³¹

בנוסף לשיתוף הפעולה עם ארגוני פשיעה, משמרות המהפכה מנהלים גם מערך אוטונומי להפקה והפצה של הרואין. אנשי הארגון מכניסים לתוך איראן כמויות אדירות של אופיום גולמי מאפגניסטן, אותו הם מעבדים במעבדות מקומיות לכדי הרואין וסמים מבוססי-אופיום אחרים. סמים אלה מועברים לאחר מכן מערבה באמצעות מערך הברחה נרחב שהוקם על ידי הארגון וכולל ציי ספינות ומטוסים, חברות קש וחשבונות בנק חשאיים.³² פעילות זו של משמרות המהפכה מתוארת בדוח של שגרירות ארצות הברית באזרבייג'ן, אשר מצטט בכירים בממשל האזרי המצביעים על משמרות המהפכה כשחקן המרכזי בשוק ההרואין במדינה. על פי הדיווח, חקירות של הממשל האזרי העלו כי אנשי משמרות המהפכה מעורבים באופן ישיר בשינוע הרואין מאפגניסטן לאזרבייג'ן ובהפקת הסם המסוכן במעבדות בעיר תבריז ובערים איראניות אחרות. פעילות זו נתפסת באזרבייג'ן כחלק מניסיון איראני לערער את יציבותו של הממשל האזרי הפרו-מערבי.³³ גם עדויות של עריקים משורות משמרות המהפכה מצביעות על מעורבות בסחר בהרואין כתופעה נרחבת בקרב היחידות השונות של הארגון.³⁴

זירה נוספת בה מבקשים משמרות המהפכה לקדם את מטרותיהם באמצעות חבירה לגורמים בשוק הסמים הבין-לאומי היא אמריקה הלטינית. זירה זו הינה יעד אסטרטגי מרכזי עבור איראן, החותרת בנחישות, ותוך השקעת משאבים רבים, להעמקה והרחבה של מארג הקשרים שלה עם שחקנים אזוריים דומיננטיים בו, כמו ונצואלה, בוליביה וקובה. אחת הסיבות למעורבות הנרחבת של איראן ב"חצר האחורית" של ארצות הברית היא הרצון ליצור פלטפורמות מבצעיות שיאפשרו פגיעה במטרות ובאינטרסים אמריקאיים במקרה של הסלמת העימות סביב סוגיית הגרעין האיראני. באופן טבעי, השחקן המרכזי במאמץ איראני זה הוא "כוח אל-קודס" של משמרות המהפכה.³⁵

בהתאם לשיטות הפעולה המסורתיות של "כוח אל-קודס", חלק גדול מפעילות הארגון באמריקה הלטינית מתבצע על ידי "סוכנים מטעם", המאפשרים לו לממש יכולות מבצעיות גבוהות לצד שמירה על עמימות וריחוק. הגורם המרכזי באמצעותו פועלים האיראנים באזור זה הוא ארגון חזבאללה. גורמי מודיעין וממשל

אמריקאיים מצביעים על קשרים הדוקים בין "כוח אל-קודס" ובין חזבאללה, המשמש כ"קבלן ביצוע" של מגוון פעילויות טרור ופשעה מאורגנת באמריקה הלטינית: הלבנת כספים, גיוס ואימון פעילים, סחר בנשק וסמים, זיוף מסמכים ואף רכש של מינרלים וחומרים אחרים העשויים לשמש את תוכנית הגרעין האיראנית. הסתמכותו הרבה של "כוח אל-קודס" על חזבאללה בפעילותו בחלק זה של העולם הינה טבעית במידה רבה, לאור הקשר ההדוק בין שני הארגונים, אחדות האינטרסים שלהם, יכולותיו האופרטיביות של הארגון הלבנוני וכוחו בחלק זה של העולם.³⁶ ואכן, הרשויות האמריקאיות מצביעות על חזבאללה כגורם מרכזי באיום האיראני על הביטחון הלאומי האמריקאי ועל אינטרסים אמריקאיים באמריקה הלטינית. קשריו של חזבאללה עם קרטלי סמים דרום אמריקאיים הם חלק מרכזי בהערכה זו.³⁷

חזבאללה הינו שחקן בעל ניסיון עשיר בכל הנוגע לסחר הסמים הבין-לאומי. מאז היווסדו מהווה הארגון שחקן מרכזי בתעשיית הסמים הלבנונית, ומעורבותו בה באה לידי ביטוי החל בשלב גידול וייצור הסמים וכלה בשלב ההברחה וההפצה.³⁸ במהלך השנים הרחיב הארגון את מעורבותו בסחר הסמים הבין-לאומי והחל לפעול ברחבי המזרח התיכון, וכן באירופה, באפריקה ובדרום אמריקה.³⁹ מעורבותו וקשריו בשוק הקוקאין הדרום אמריקאי ענפים ועמוקים במיוחד: חזבאללה יצר קשרים ושיתופי פעולה עם קרטלי הסמים הגדולים במקסיקו, בקולומביה ובמדינות אחרות ביבשת ונוטל חלק פעיל בשינוע סמים לארצות הברית ולעולם הרחב, בהלבנת רווחי סמים בהיקפי ענק ובפעילויות הברחה ופשעה מאורגנת. עומקם של קשרים אלה נחשף בשנים האחרונות במספר פרשיות סמים בין-לאומיות רחבות היקף.⁴⁰ החיבור בין חזבאללה ובין קרטלי הסמים המקסיקניים מעניק ל"כוח אל-קודס" פלטפורמה מבצעית ולוגיסטית יעילה לניהול פעילות חתרנית לאורך גבולה של ארצות הברית ובשטחה ואף לביצוע פעולות טרור אסטרטגיות. קרטלי הסמים המקסיקניים מנהלים מערך הברחות ענק לאורך 3,000 הקילומטרים של הגבול המקסיקני-אמריקאי, מחזיקים בתשתיות ארגוניות ובכוח אדם נאמן ביותר מ-250 ערים אמריקאיות, ויכולותיהם הפיננסיות והשפעתם הפוליטית כמעט בלתי מוגבלות.⁴¹ יכולות אלו מאפשרות לקרטלים לעקוף את אמצעי הביטחון לאורך הגבול ולהחדיר לארצות הברית כמויות אדירות של סחורות מכל סוג: סמים, נשק, אנשים, סחורות מזויפות, חומרי נפץ ועוד. ביום פקודה, אין זה מן הנמנע שתשתיות הברחת הסמים של הקרטלים ישמשו למתקפת טרור של אנשי חזבאללה בשליחות "כוח אל-קודס".⁴² על פי רשויות החוק והלוחמה בסמים בארצות הברית, חזבאללה עושה כבר היום שימוש נרחב במערכי ההברחות של קרטלי הסמים במטרה להחדיר נשק, פעילים וכספים לתוך ארצות הברית.⁴³

מלבד ההסתייגות בחזבאללה, גורמים ב"כוח אל-קודס" מבקשים ליצור "קשרי עבודה" ישירים עם שחקנים מרכזיים בשוק הסמים המקסיקני. ניסיון כזה נחשף עם גילוי מזימת ההתנקשות בשגריר ערב הסעודית בווינגטון באוקטובר 2011 ומעצרו של מנסור ארבאבסיאר (Mansour Arbabsiar), אזרח אמריקאי ממוצא איראני, על ידי ה-FBI. החקירה חשפה ניסיון של אנשי "כוח אל-קודס" לגייס את קרטל הסמים המקסיקני "Los Zetas"⁴⁴ לפעולות טרור אסטרטגיות בארצות הברית,⁴⁵ לתקיפת שגרירויות ישראל וערב הסעודית שם ולהקמת נתיבי שינוע של הרואין אפגאני לצפון אמריקה.⁴⁶ על פי בכירים אמריקאיים, ניסיונות אלה נעשו בשליחות ובידיעת הדרגים הגבוהים ביותר במשמרות המהפכה. בעקבות זאת הוכלל מפקד "כוח אל-קודס", הגנרל קאסם סולימאני, ברשימה האמריקאית של פעילי טרור.⁴⁷ מנהל משרד המודיעין הלאומי של ארצות הברית, ג'יימס קלאפר, קבע כי הפרשה מעידה על בשלות איראנית לתקיפה בשטחה של ארצות הברית.⁴⁸ מכל האמור לעיל ברור כי למשמרות המהפכה ול"כוח אל-קודס" יש מעורבות עמוקה בסחר הסמים הבין-לאומי. על פי ראש מחלקת המבצעים לשעבר של ה-DEA, מייקל בראון, מעורבות זו פותחת בפניהם מגוון אפשרויות אופרטיביות וטקטיקות לקידום מטרותיהם האסטרטגיות ברחבי העולם.⁴⁹

משמעויות ותובנות

את מעורבותם של משמרות המהפכה האיראניים בשוק הסמים הבין-לאומי יש לבחון בהקשר רחב, כחלק מתהליך השתנותה של המלחמה האסימטרית במאה ה-21. בעוד שבעבר, פעילותו של הצד החלש בעימות אסימטרי הייתה מוגבלת לטריטוריה מצומצמת יחסית, התבססה על טקטיקות וכלים צבאיים וכוונה בעיקר נגד הכוחות הלוחמים בשטח, תהליכי הגלובליזציה וההתפתחויות הטכנולוגיות כיום מעניקים לשחקנים בעלי עוצמה נמוכה יחסית את היכולת לנהל מערכה גלובלית ואת הכלים לפגוע בעורף האזרחי ובאינטרסים הביטחוניים של מעצמות ומדינות חזקות פי כמה.

משמרות המהפכה נמצאים בחזית התפתחויות אלו, והארגון מנצל בשיטתיות ובנחישות את תהליכי הגלובליזציה לשם הרחבת מאגר היכולות המבצעיות העומדות לרשותו בעימות האסימטרי אותו הוא מנהל עם המערב ובעלות בריתו במזרח התיכון. דוגמה לכך ניתן למצוא בהשקעה האדירה של משמרות המהפכה בפיתוח יכולות מתקדמות ללוחמת סייבר, המנצלות את רשתות המידע והתקשורת הגלובליות לפגיעה בעורף הכלכלי והאסטרטגי של מעצמות דוגמת ארצות הברית.⁵⁰ בדומה ללוחמת הסייבר, המעורבות של משמרות המהפכה בשוק הסמים הבין-לאומי מהווה גם היא נדבך במערכה האסימטרית אותה מנהל הארגון נגד המערב. אנשי משמרות המהפכה מנצלים תהליכי גלובליזציה, כגון

טשטוש הגבולות הבין-לאומיים, התפתחות מערכי תחבורה ותקשורת גלובליים וצמיחת רשתות פשיעה בין-לאומיות, כדי להפוך את שוק הסמים הבין-לאומי לפלטפורמה באמצעותה יכול הארגון לפגוע באינטרסים האסטרטגיים של המערב ובעלות בריתו.

החיבור בין ארגון גלובלי, מתוחכם ונחוש כמו משמרות המהפכה ובין היכולות המבצעיות וההון העצום הגלומים בשוק הסמים הבין-לאומי טומן בחובו איומים ביטחוניים ואסטרטגיים עבור יריבותיה של איראן: ראשית, מעורבותם של משמרות המהפכה בשוק הסמים הבין-לאומי, וקשריהם המתהדקים עם ארגוני פשע מאורגן וקרטלי סמים, מעצימים את היכולות האופרטיביות של הארגון לפעול ביעילות בזירות מרובות, לאיים על אינטרסים מערביים ולהוציא אל הפועל מתקפות טרור ברחבי העולם; שנית, פעילות משמרות המהפכה בתחום הסמים עלולה לערער את יציבותם הפנימית של משטרים פרו-מערביים במדינות בעלות חשיבות אסטרטגית, כפי שקורה באזרבייג'ן; שלישית, ההכנסות של משמרות המהפכה מסחר בסמים תורמות למיתון האפקטיביות של משטר הסנקציות הבין-לאומי כנגד הארגון ומחזקות את אורך הנשימה הפיננסי שלו, המאפשר לו להמשיך בפעילות הטרור הגלובלית שלו.⁵¹

מעורבותם של משמרות המהפכה בשוק הסמים הבין-לאומי טומנת בחובה גם הזדמנות עבור מדינות המערב: ראשית, המעורבות של משמרות המהפכה בסחר הסמים הבין-לאומי פותחת צוהר להפללה של הארגון בפעילות המנוגדת למשפט הבין-לאומי. בעוד שפעילות הארגון בתחום הגרעין כפופה לפרשנויות פוליטיות, ואילו קשריו לטרור ולמתקפות סייבר הם מעורפלים ומאפשרים מרחב הכחשה, סחר בסמים הוא פעילות שאת עקבותיה קשה יותר להסתיר. המעורבות של משמרות המהפכה בסחר הסמים מחייבת את הארגון ליצור "קשרי עבודה" קרובים עם גורמי פשיעה, אשר, בניגוד לפעילי טרור חדורי אידיאולוגיה דתית, לא יהססו "למכור" את שותפיהם האיראניים בתמורה להקלות בעונש או לתגמול כספי; שנית, סחר הסמים מייצר נתיבי כספים שניתן להתחקות אחריהם ואשר עשויים לשמש כראיה מפלילה נגד משמרות המהפכה. גילוי ואימות הקשרים בין משמרות המהפכה לשוק הסמים הבין-לאומי עשויים, אפוא, להוות בסיס יעיל למהלכים משפטיים ולסנקציות נגד איראן ומשמרות המהפכה.

כל חברי הקהילה הבין-לאומית מחויבים לבצע פעולות אכיפה וענישה כנגד יחידים, ארגונים ומדינות הלוקחים חלק בסחר בין-לאומי בחומרים אסורים ובהלבנת רווחי סמים.⁵² לאור זאת, חשיפת עדויות למעורבותם של משמרות המהפכה בסחר סמים בין-לאומי תאפשר להגדיר אותם כארגון הפועל מחוץ לחוק הבין-לאומי, ובכך לחייב על פי חוק את כלל חברות הקהילה הבין-לאומית (כולל איראן עצמה) להטיל סנקציות מגבילות על פעילותו (מאסר של חבריו, החרמת

כספים, הסגרת אישים מעורבים, תפיסה של כלי שיט ומטוסים, הגבלת תנועה ועוד).⁵³ באופן כזה ניתן לעקוף חלק מהחסמים הפוליטיים והמשפטיים המונעים את החמרת משטר הסנקציות נגד איראן.

מעבר לאספקט המשפטי, הדגשת החיבור בין משמרות המהפכה והמשטר האיראני לבין סחר בסמים הרסניים, כגון הרואין וקוקאין, עשויה להיות מכה קשה לעמדה המוסרית לה טוענת הרפובליקה האסלאמית. הסמים פוגעים קשות במארג החברתי של מדינות רבות ברחבי העולם, ובכללן מדינות פרואיראניות כמו רוסיה וסין. חשיפת דעת הקהל הבין-לאומית למעורבותם של משמרות המהפכה – זרוע מרכזית בממשל האיראני – בתפוצה הבין-לאומית של סמים מסוכנים מסוגלת ליצור דה-לגיטימציה ולחץ ציבורי נגד שיתוף פעולה עם משטר האייתוללות ועמידה לצידו. בנוסף לכך, החברה האיראנית עצמה סובלת מבעיה קשה של התמכרות להרואין, אשר פוגעת במשפחות רבות במדינה. הדגשת הקשרים בין הממשל האיראני ובין שוק הסמים יכולה לפגוע בסמכות הדתית-מוסרית של הממסד האיראני ואף לערער את אמינותו בקרב הסקטורים השמרניים-אסלאמיים, עליהם הוא נשען באופן מסורתי.

תמונת המצב הכוללת מצביעה על כך שלמשמרות המהפכה האיראניים יש מעורבות משמעותית בסחר הסמים הבין-לאומי, בין אם באופן ישיר ובין אם באמצעות "סוכנים מטעם". מעורבות זו מעניקה לארגון גישה למקורות מימון עוקפי סנקציות ולפלטפורמות אופרטיביות מתוחכמות, התומכים את פעילותו החתרנית נגד המערב. עבור יריבותיה של איראן, וביניהן ישראל, החיבור בין ארגון גלובלי, מתוחכם ונחוש כמו משמרות המהפכה ובין עולם הפשע המאורגן, מהווה תופעה, אשר בהיעדר תשומת לב מספקת וטיפול נכון, עשויה להיות בעלת השלכות אסטרטגיות משמעותיות.

לאור הנאמר לעיל, הפניית משאבים מודיעיניים ומבצעיים על ידי ארצות הברית, ישראל ושחקנים נוספים בזירה הבין-לאומית, לחקירה ולחשיפה של הקשרים בין משמרות המהפכה ובין סחר הסמים הבין-לאומי, מסוגלת ליצור תשתית חוקית ופוליטית להידוק משטר הסנקציות על הארגון ולחיזוק הבידוד הבין-לאומי סביב הרפובליקה האסלאמית.

הערות

1 James R. Clapper, *Worldwide Threat Assessment of the US Intelligence Community*, office of the Director of National Intelligence, 2013, <http://www.dni.gov/files/documents/Intelligence%20Reports/2013%20ATA%20SFR%20for%20SSCI%2012%20Mar%202013.pdf>

2 בדו"חות הקודמים של סוכנות המודיעין הלאומית של ארצות הברית הופיע איום הפשע המאורגן רק כסעיף בתוך קטגוריית האיומים הכלכליים.

3 Louise I. Shelley, John T. Picarelli et al., *Methods and Motives: Exploring Links*

- between Transnational Organized Crime & International Terrorism*, Washington, DC: National Institute of Justice, 2005.
- Tamara Makarenko, "The Crime–Terror Continuum: Tracing the Interplay between Transnational Organised Crime and Terrorism", *Global Crime*, Vol. 6, No. 1 (February 2004), pp. 128-129. 4
- טקטיקות כגון הסתמכות על אזורי מחסה (safe havens) וקהילות פזורה, שימוש נרחב במערכי מודיעין ומודיעין-נגדי, שימוש במסמכים מזויפים ובמערכי הברחה חוצי גבולות. 5
- Thomas M. Sanderson, "Transnational Terror and Organised Crime: Blurring the Lines", *SALS Review* (Winter-Spring 2004). 6
- Tamara Makarenko, "Terrorist Use of Organized Crime: Operational Tool or Exacerbating the Threat?", in: Felia Allum (ed.), *Defining and Defying Organized Crime: Discourse, Perceptions and Reality*, Routledge, 2009. 7
- Sanderson, "Transnational Terror and Organised Crime" p. 52. 8
- The Revolutionary Armed Forces of Colombia 9
- Michael Jacobson and Matthew Levitt, "Tracking Narco-Terrorist Networks: The Money Trail", *The Fletcher Forum of World Affairs*, Vol. 34, No. 1 (2010), pp. 118-119, <http://www.washingtoninstitute.org/uploads/Documents/opeds/4bbcb42e5c8a.pdf>; Derek S. Maltz, *Narcoterrorism and the Long Reach of U.S. Law Enforcement*, testimony in U.S. Congress, House Committee on Foreign Affairs, Subcommittee on Terrorism, Nonproliferation and Trade, November 17, 2011, <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/CHRG-112hhrg71265/html/CHRG-112hhrg71265.htm>. 10
- הדו"ח האחרון של סוכנות האו"ם למאבק בסמים ובפשיעה (UNODC), שפורסם ב־2012, מעריך כי בין 153 מיליון ל־300 מיליון בני אדם ברחבי העולם, בקבוצת הגיל 15–64 (3.4–6.6 אחוזים מאוכלוסיית כדור הארץ בקבוצת הגיל הזו) השתמשו לפחות פעם אחת בחומרים פסיכו־אקטיביים בלתי חוקיים, כאשר בין 15.5 ל־38.6 מיליון מתוכם הם מכורים הצורכים סמים באופן קבוע; UNODC, World Drug Report 2012, 2012, p. 7. 11
- Matthew Levitt, *Hizbullah Narco-terrorism, A Growing Cross-border Threat*, IHS Defense Risk and Security Consulting, September 2012, p. 34. 12
- James A. Piazza, "The Opium Trade and Patterns of Terrorism in the Provinces of Afghanistan: An Empirical Analysis", *Terrorism and Political Violence*, Vol. 24, No. 2 (2012), p. 216. 13
- Tamara Makarenko, *Europe's Crime-Terror Nexus Links between Terrorist and Organised Crime Groups in the European Union*, European Parliament's Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs, 2012. 14
- Frederic Wehrey, Jerrold D. Green, et al., *The Rise of the Pasdaran, Assessing the Domestic Roles of Iran's Islamic Revolutionary Guards Corp*, RAND, 2009, p. xi. 15
- Ali Alfoneh, *How Intertwined Are the Revolutionary Guards in Iran's Economy?*, American Enterprise Institute, October 22, 2007. 16
- כוח קדס, יחידת עילית של משמרות המהפכה באיראן, משמש כחוד החנית של מתקפת הטרור האיראנית המתבצעת נגד ישראל ברחבי העולם בשיתוף פעולה עם חזבאללה, מרכז המידע למודיעין ולטרור על שם מאיר עמית, המרכז למורשת המודיעין, אוגוסט 2012, עמ' 5–6. 17
- שם, עמ' 8–9. 18

- United States Department of State, *Country Reports on Terrorism 2012*, May 2013, 19
<http://www.state.gov/documents/organization/210204.pdf>.
- Alfoneh, *How Intertwined Are the Revolutionary Guards in Iran's Economy?* 20
- UNODC, *World Drug Report 2011*, 2011. [http://www.unodc.org/documents/data-](http://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/WDR2011/StatAnnex-consumption.pdf) 21
[and-analysis/WDR2011/StatAnnex-consumption.pdf](http://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/WDR2011/StatAnnex-consumption.pdf).
- Bill Samii, "Iran: Domestic Drug Abuse, Smuggling on the Rise", Radio Free 22
Europe-Radio Liberty, July 3, 2013,
<http://www.rferl.org/content/article/1063489.html>.
- ב-2010 תפסו הרשויות האיראניות 33 אחוזים מכלל ההרואין שנתפס בעולם, 23
UNODC, *World Drug Report 2011*, p. 29.
- John Calabrese, *Iran's War on Drugs, Holding the Line?*, Middle East Institute, 24
2007.
- Wehrey, Green, et al., *The Rise of the Pasdaran*, p. 65. 25
- Piazza, "The Opium Trade", p. 217. 26
- Dudi Cohen, "Iranian Drug Ring Funding Terror?", *Ynet*, November 18, 2011. 27
<http://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-4149990,00.html>.
- Jonathan Spyer, *Inside Iran: War By Other Means*, The Global Research in 28
International Affairs (GLORIA) Center, July 13, 2012.
- Joby Warrick, "In Iran, Drug Trafficking Soars as Sanctions Take Bigger Bite", *The* 29
Washington Post, November 1, 2012,
[http://articles.washingtonpost.com/2012-11-01/world/35504357_1_global-drug-](http://articles.washingtonpost.com/2012-11-01/world/35504357_1_global-drug-drug-dealers-drug-trade)
[drug-dealers-drug-trade](http://articles.washingtonpost.com/2012-11-01/world/35504357_1_global-drug-drug-dealers-drug-trade)
- UNODC, *World Drug Report 2010*, 2010, pp. 54-55; 30
[http://www.unodc.org/documents/wdr/WDR_2010/World_Drug_Report_2010_lo-](http://www.unodc.org/documents/wdr/WDR_2010/World_Drug_Report_2010_lo-res.pdf)
[res.pdf](http://www.unodc.org/documents/wdr/WDR_2010/World_Drug_Report_2010_lo-res.pdf)
- במאוס 2012 הכריז משרד האוצר האמריקאי על הגנרל ע'ולאם-רזא בע'באני 31
(Gholamreza Baghbani), מפקד "כוח אל-קודס" בעיר זהדאן (Zahedan) על גבול איראן-
אפגניסטן, כגורם מפתח בהעברת הרואין למערב. האשמות דומות הועלו גם כלפי סגן
מפקד צבא היבשה של משמרות המהפכה ובעבר מפקד מחוז טהראן, בריגדיר-גנרל
עבדאללה אראקי (Abdullah Araqi), שנחשד בקשרים עם ארגוני פשיעה באלבניה,
בולגריה ורומניה, העוסקים בשינוע הרואין אפגאני למערב:
- U.S. Department of the Treasury, *Treasury Designates Iranian Qods Force General*
Overseeing Afghan Heroin Trafficking Through Iran, March 7, 2012,
<http://www.treasury.gov/press-center/press-releases/Pages/tg1444.aspx>; Hugh
Tomlinson, "Iran's Elite Guard Runs Global Crime Network Pushing Heroin to
West", *The Times*, November 17, 2011.
<http://www.thetimes.co.uk/tto/news/world/middleeast/article3229170.ece>.
- Tomlinson, "Iran's Elite Guard". 32
- "Tehran-Baku Tensions Heat Up", *Aftenposten*, October 15, 2009, 33
<http://www.aftenposten.no/spesial/wikileaksdokumenter/article3999424.ece>.
- Tomlinson, "Iran's Elite Guard". 34
- Jaime Daremblum, *Iran and Latin America*, Hudson Institute, January 2011. 35
[http://www.hudson.org/files/publications/Iran_Latin_America_Daremblum_](http://www.hudson.org/files/publications/Iran_Latin_America_Daremblum_Jan2011.pdf)
[Jan2011.pdf](http://www.hudson.org/files/publications/Iran_Latin_America_Daremblum_Jan2011.pdf); Norman A. Bailey, *Ahmadinejad's Tour of Tyrants and Iran's Agenda*
in the Western Hemisphere, Hearing Before the House of Representatives Committee

- on Foreign Affairs, February 2, 2012; <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/CHRG-112hhrg72653/pdf/CHRG-112hhrg72653.pdf>.
- 36 ארגון חזבאללה החל לפעול באמריקה הלטינית כבר בשנותיו הראשונות, באמצע שנות השמונים של המאה העשרים, כאשר סוכניו חדרו לקהילות הלבנוניות והשיעיות באזור משולש הגבולות של ארגנטינה, ברזיל ופרגוואי (אזור הנחשב גם כיום ל"מערב פרוע", בו השפעתם של המשטרים המקומיים חלשה יחסית). במהלך השנים הקימו סוכני חזבאללה תשתיות נרחבות ברחבי דרום אמריקה ומרכזה לאימון פעילים, הלבנת כספים וביצוע פעולות טרור. ארגוני ביון מערביים קובעים כי בעשור האחרון פועלים באמריקה הלטינית כ־450 סוכני חזבאללה המנהלים רשת רחבה של תאי טרור ופשיעה פעילים:
- John Rollins & Liana Sun Wyler, *Terrorism and Transnational Crime: Foreign Policy Issues for Congress*, Congressional Research Service, October 19, 2012, pp. 19-20.
- 37 U.S. House of Representatives, *House Resolution 429*, October 11, 2011; <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/BILLS-112hres429ih/pdf/BILLS-112hres429ih.pdf>; U.S. 112th Congress, *Countering Iran in the Western Hemisphere Act of 2012*, December 28, 2012.
- <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/PLAW-112publ220/pdf/PLAW-112publ220.pdf>;
- Roger F. Noriega & José R. Cárdenas, *The Mounting Hezbollah Threat in Latin America*, American Enterprise Institute, October 6, 2011, <http://www.aei.org/article/foreign-and-defense-policy/regional/latin-america/the-mounting-hezbollah-threat-in-latin-america>
- 38 גלעד נתן, **הברחות ותפיסות סמים**, מרכז המידע והמחקר של הכנסת, פברואר 2010, <http://www.knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m02424.pdf>.
- 39 Levitt, *Hizbullah Narco-terrorism*.
- 40 Roger F. Noriega, *Hezbollah's Strategic Shift: A Global Terrorist Threat*, Hearing Before the House of Representatives Committee on Foreign Affairs, March 20, 2012, pp. 3-4, http://www.aei.org/files/2013/03/20/-hezbollahs-strategic-shift-a-global-terrorist-threat_134945797264.pdf; U.S. Department of the Treasury, *Treasury Targets Major Money Laundering Network Linked to Drug Trafficker Ayman Joumaa and a Key Hizballah Supporter in South America*, June 27, 2012, <http://www.treasury.gov/press-center/press-releases/Pages/tg1624.aspx>.
- 41 Bailey, *Ahmadinejad's Tour of Tyrants*, p. 25.
- 42 Frank J. Cilluffo & Joseph R. Clark, "Thinking About Strategic Hybrid Threats – In Theory and in Practice", *Prism*, Vol. 4, No. 1 (2012), pp. 52-54, http://www.ndu.edu/press/lib/pdf/prism4-1/prism46-63_cilluffo-clark.pdf.
- 43 Noriega & Cárdenas, *The Mounting Hezbollah Threat*; "Hezbollah Uses Mexican Drug Routes into US," *The Washington Times*, March 27, 2009, <http://www.washingtontimes.com/news/2009/mar/27/hezbollah-uses-mexican-drug-routes-into-us/print>; Noriega & Cárdenas, 2011; Levitt, 2012, 41; CIA, "Expanding Links between Alien Smugglers and Extremist: Threats to the United State," p. 2, <http://www.documentcloud.org/documents/369169-2001-07-06-expanding-links-between-alien.html>.
- 44 אחד הקרטלים הגדולים והחזקים במקסיקו, ארגון אלים ואכזרי, שהוקם על ידי יוצאי יחידות מובחרות של צבא מקסיקו והינו בעל קשרים ענפים ומוכחים לחזבאללה.

- U.S. Department of Justice, *Man Pleads Guilty in New York to Conspiring with Iranian Military Officials to Assassinate Saudi Arabian Ambassador to the United States*, October 17, 2012, <http://www.fbi.gov/newyork/press-releases/2012/man-pleads-guilty-in-new-york-to-conspiring-with-iranian-military-officials-to-assassinate-saudi-arabian-ambassador-to-the-united-states>; U.S. Department of Justice, *U.S.A. vs. Mansour Arbabsiar & Gholam Shakuri*, 2012, <http://www.justice.gov/opa/documents/us-v-arbabsiar-shakuri-complaint.pdf>. 45
- Charlie Savage and Scott Shane, "Iranians Accused of a Plot to Kill Saudis' U.S. Envoy", *The New York Times*, October 11, 2011, <http://www.nytimes.com/2011/10/12/us/us-accuses-iranians-of-plotting-to-kill-saudi-envoy.html?ref=mansourjarbabsiar&r=0>. 46
- U.S. Department of the Treasury, *Treasury Sanctions Five Individuals Tied to Iranian Plot to Assassinate the Saudi Arabian Ambassador to the United States*, October 11, 2011, <http://www.treasury.gov/press-center/press-releases/pages/tg1320.aspx>. 47
- James R. Clapper, *Worldwide Threat Assessment of the US Intelligence Community*, office of the Director of National Intelligence, 2012, p. 5, <http://www.intelligence.senate.gov/120131/clapper.pdf>. 48
- Michael A. Braun, *Iran, Hezbollah and the Threat to the Homeland*, Hearing Before the House of Representatives Committee on Homeland Security, March 21, 2012, p. 2. 49
- גבי סיבוני וסמי קרונפלד, "לוחמת הסייבר של איראן", **צבא ואסטרטגיה**, כרך 4, גיליון 3 (דצמבר 2012), עמ' 69–89. 50
- Cohen, "Iranian Drug Ring". 51
- האיסור לקחת חלק בסחר בחומרים אסורים מתבסס על שלוש אמנות בין-לאומיות מחייבות: 52
- The Single Convention on Narcotic Drugs (1961); The Convention on Psychotropic Substances (1971); The United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances (1988). 53
- UN, *The United Nations Conference for the Adoption of a Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances*, 1988, http://www.unodc.org/pdf/convention_1988_en.pdf.